

verslagen & rapporten uit de regio

Het landschap van Twente

In het kader van het 75-jarig jubileum van Natuurmuseum Natura Docet te Denekamp werd een jubileumuitgave verzorgd onder de bovenvermelde titel. Het is een boek geworden in de trant van meester J.B. Bernink 'Ons Dinkelland'. Een in het boek afgedrukt interview met Heleen Bernink, dochter van meester Bernink, benadrukt dit nog eens. Zij heeft na de dood van haar vader diens levenswerk voortgezet en aanvaardde in 1954 het directeurschap van 'Natura Docet'. Wie ooit in dit museum te Denekamp is geweest zal onder de indruk zijn gekomen van de veelzijdige kennis van meester Bernink. Menigeen is dat museum met een andere mening over de natuur ingestapt dan dat hij weer naar buiten kwam. Ad B. Wittgen schreef het grootste hoofdstuk voor dit boek en wel een 'schets' van de ontwikkelingsgeschiedenis van het Twentse landschap, waarbij uiteraard ook de vogels ruim aan bod komen. H.A. Booijsink en R.J.M. van der Walle schreven bovendien een hoofdstuk over de opgravingen op de Borgert te Denekamp en Guus Goorhuis schreef over het interview met Heleen Bernink. Al met al een fijn boek voor diegenen die Twente hebben leren liefhebben, maar ook voor diegenen die het willen leren kennen.

'Het landschap van Twente' 175 bladzijden, vele foto's en pentekeningen (1986). Uitgave van Vereniging Vrienden van Meester Bernink's Museum Natura Docet en de Stichting Heemkunde Denekamp. Prijs f 20,- (exclusief f 4,25 verzendkosten). Verkrijgbaar in de Twentse boekhandel en ook door storting van f 24,25 op ABN-bankrekening nummer 59.57.43.420 van de Vereniging van Vrienden, Denekamp, onder vermelding 'Het landschap van Twente'.

Achteruitgang van Grote Karekiet bij Reeuwijk

Uit een telling in het Reeuwijksche-plassen-gebied blijkt dat ook de Grote Karekieten sterk in aantal achteruitgaan. Van negentig tot honderd broedparen in 1974 daalde het tot circa veertig broedparen in 1985. Dit houdt een halvering in in tien jaar tijds.

John van Gemeren meent de achteruitgang te moeten zoeken in verslechtering van de broedmogelijkheden. Op de meest geïsoleerde plas blijkt het belangrijkste deel van de paren overgebleven te zijn.

Voor bebouwing en recreatie moeten de Grote Karekieten weinig gevoelig zijn. De auteur geeft enkele aanbevelingen aan ten behoeve van het behoud van de Grote Karekiet. Onder meer de druk op plasoevers beperken of verminderen. Actief beleid inzake het aanbrengen van nieuwe rietoevers, het behouden van overjarig riet, jaarlijkse tellingen.

Ondergetekende heeft het idee dat de Grote Karekiet moet leven van grotere, vochtrijke

insekten. Deze insecten schijnen ernstig bedreigd te worden door het gebruik van insecticiden (en/of herbiciden) die vooral in de door de mens bewoonde streken gebruikt worden en waarvan vermoedelijk onder meer ook de Huiszwaluw en wellicht nog andere vogelsoorten ernstige nadelen ondervinden. Dit kan de reden zijn waarom de soort in de Flevopolders zeldzaam is als broedvogel.

Jaap Taapken

John van Gemeren: De Grote Karekiet in het Reeuwijksche-Plassengebied. Gestencild, 6 bladzijden, 1 diagram, 1 kaartje, 5 pentekeningen van Joop de Jong (1986). Uitgave van de afdeling IJssel en Gouwe van het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie (IVN), secr. mevrouw Y. de Jong, Brunel 22, 2811 RT Reeuwijk.

De Duinstag

De Vogelwerkgroep Katwijk bestaat nu ongeveer een jaar. In 1986 is hun periodiek 'De Duinstag' vier maal verschenen. In dit blad wordt verslag gedaan over allerlei wetenswaardigheden van de vogelbevolking van Katwijk en omstreken. Het staat vol met foto's en tekeningen.

In nummer 3 staan onder andere artikelen over de Zwarte Roodstaart in Katwijk en over afwijkende kleurpatronen in het verenkleed. In nummer 4 vinden wij wetenswaardigheden over een Sakervalk in Katwijk, de vondst van een Goudlijster en Zilvermeeuwen met kleurringen. In beide nummers staat een uitgebreide waarnemingsrubriek. De nummers 3 en 4 zijn nog verkrijgbaar.

Het blad 'De Duinstag' is te bestellen door overmaking van f 5,- (één nummer) of f 8,- (twee nummers) op bankrekeningnummer 48 33 61 453 ten name van Arjan den Hollander, Boerslaan 19, 2221 TL Katwijk aan Zee.

Mierenfauna van de Benelux

Om onze vogels beter te kunnen begrijpen moeten wij beter bekend worden met hun voedsel. De wetenschappelijke mededeling nummer 173 over de mierenfauna van de Benelux stelt ons in staat de miersoorten beter te leren kennen.

Mieren vervullen vooral zo'n belangrijke ecologische rol in droge bos- en heide-ecosystemen. Dat hiervan reeds de derde druk is verschenen wijst op de behoefte aan dit deeltje. J.K.A. van Boven met medewerking van A.A. Mabelis: De mierenfauna van de Benelux (*Hymenoptera: Formicidae*). 64 bladzijden, 181 figuren, tabellen voor de subfamilies, de geslachten en de soorten met beschrijving en fenobiologische gegevens (1986). Wetenschappelijke Mededeling nummer 173 van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging. Prijs f 15,- (voor leden f 12,-). Verkrijgbaar door overmaking op girorekening 13 028 ten name van Bureau KNNV, Burgem. Hoogenboomlaan 24, 1718 BJ Hoogwoud, onder vermelding van het verlangde.

Regionaal tijdschrift over Achterhoek en Liemers

In januari 1987 is het eerste nummer verschenen van een nieuw regionaal tijdschrift over de natuur en het landschap in de Achterhoek en de Liemers, dat artikelen en mededelingen publiceert (lopend onderzoek en bijzondere waarnemingen) over veldbiologische, landschappelijke en geologische onderwerpen. Ook artikelen uit de grensstreek van Duitsland en Nederland zullen worden opgenomen. Het tijdschrift streeft naar prettige leesbaarheid, overzichtelijkheid en actualiteit. Er wordt tevens naar gestreefd dit blad eens per jaar uit te brengen. Uitbreiding van de nummers per jaar zal afhangen van het aantal lezers en de hoeveelheid kopij.

In het eerste nummer schrijft J. Grotenhuis over de Wulp als broedvogel in de Achterhoek, R. Lensink vergelijkt de vogeltrek in het najaar over Arnhem met die over Winterswijk, H. Wessels schrijft over Kraanvogels en hun gewoonte. Ook wordt in diverse artikelen aandacht besteed aan de beken, de flora en libellen.

Dit eerste nummer bevat circa 64 bladzijden en vele illustraties.

Natuur en Landschap in Achterhoek en Liemers. Eindredactie: drs. Th. H. Giesen & mevr. M.H.J. Geurts (Van Roggenstraat 8, 7011 GE Gaanderen, 08350 - 30 094), redacteur wat betreft vogels is drs. R.G.M. Kwak, Meddo 21, 7111 XA Winterswijk. Uitgave Staring Instituut, Doetinchem. Losse nummers f 9,50 (exclusief verzendkosten). Bestellingen mogelijk door overmaking van f 11,50 op postbanknummer 4 291 747 ten name van Staring Instituut, Grutstraat 31, 7001 BW Doetinchem, onder vermelding van 'Natuur en Landschap in Achterhoek en Liemers', nummer 1, januari 1987.

Vlaamse Jeugdbond voor Natuurstudie en Milieubehoud 'Natuur 2000' vzw.

Wie in 1987 'Het Vogeljaar' wil blijven ontvangen, dient nu spoedig Bfr 350 te storten op rekening 000-0328866-36 van de VJNM. 'Natuur 2000', Bervoetstraat 33, B-2000 Antwerpen, met de vermelding 'Abonnement Het Vogeljaar 1987'. De gewone bondscontributie voor 1987 (inclusief abonnement op het bondsblad 'Beenbreek') bedraagt Bfr 350.

Zij kan eveneens worden gestort op de hierboven vernoemde rekening of contant worden betaald aan de afdeling Postabonnementen van elk Belgisch postkantoor.

Kleine landschapselementen, onbeschermd en bedreigd

Dertig jaar de Natuurbeschermingsvereniging 'De Steltkluut' dwingt tot bezinning. Ter gelegenheid van dit jubileum, 19 juni 1956 - 19 juni 1986, heeft de vereniging een boekje uitgegeven met veel foto's en weinig tekst. Een foto zegt vaak meer dan vele woorden. De Vogelwacht Oost-Zeeuwsch-Vlaanderen

heeft met dit boekje velen de ogen willen openen voor het landschap, de flora en de fauna in dit deel van ons land en voor de aandacht die het nodig heeft voor het behoud en de bescherming er van.

Peter Maas & George Sponselee: Kleine landschapselementen: onbeschermd en bedreigd. Foto's van Bouke Grootjans & Daan Schutz, 61 bladzijden (waarvan 9 bladzijden tekst) (1986). Uitg. Natuurbeschermingsvereniging De Steltkluut, Terneuzen. Verkrijgbaar door overmaking van f 6,75 op gironummer 265 961 ten name van de Penningmeester 'De Steltkluut', Axel.

Resultaten van de nazorg in Friesland, 1981-1984

In een uitgave van de Bond van Friese Vogelbeschermings Wachten (BFVW) werden de gegevens bewerkt die over de jaren 1981-1984 zijn verzameld tijdens de 'nazorg' in de door deze bond beheerde terreinen.

De weidevogelstand in bovenvermelde Friese gebieden ontwikkelde zich in die periode blijkens het verslag positief. De Scholekster vertoont in 1984 (ten opzichte van 1981) een toename van 47%, de Kievit 36%, de Grutto 11% en de Tureluur 21%. De gemiddelde percentages van het uitkomen zijn in die jaren voor de Scholekster 85,2, de Kievit 84,0 de Grutto 85,2, de Tureluur 86,3. Per soort wordt in dit verslag aangegeven aan welke oorzaken de verliezen te wijten zijn. In 1984 zijn 2611 nestbeschermers geplaatst bij de nesten van zestien verschillende vogelsoorten. Daarvan gingen 560 nesten verloren. Dit betekent dat 78,6% van de legfels behouden is gebleven. De gegevens worden per afdeling afzonderlijk vermeld. Ten slotte wordt in het kort ingegaan op het effect van de nazorg.

J. Fokkema, J. Hoekstra, K. Nauta, U. Rijpma & J. Wiegersma: Resultaten van de nazorg in Friesland. De periode 1981-1984. 40 bladzijden, 10 figuren, 14 tabellen, 6 foto's, 9 bijlagen (1986).

Nestkastcontrole 1986 - gemeente Ede

Het 28ste jaaroverzicht van de nestkastcontrole, het vleermuisreservaat en de ringactiviteiten in de gemeente Ede over 1986 bevat zeven getypte bladzijden. Tien vogelsoorten werden in dat jaar broedend in 203 nestkasten aangetroffen tegen negen soorten in 194 in het voorgaande jaar. Interessant zijn de gegevens over de broedende Kerkuilen en het Vleermuisreservaat. In totaal werden 944 vogels (tegen 1960 stuks in 1985) geringd. Hieronder bevinden zich 251 (in 1985 395) Bonte Vliegenvangers en 595 (in 1985 1456) Spreeuwen. Ook vermelden de verslagen de terugmeldingen van geringde vogels.

De Jaarverslagen 1984 (nummer 26), 1985 (nummer 27) en 1986 (nummer 28) zijn voor geïnteresseerden gratis verkrijgbaar op schriftelijke aanvraag bij de heer H. Stel, Balliaan 5, 6712 AW Ede. De beide laatste verslagen zijn samengesteld door J.N. van Laar & H. Stel en die over 1984 door H. Stel. Zie ook 'Het Vogeljaar' 32 (1): 42.